

Månedens fugl: Rørhøg

Forfatter: Lene Smith

Foto: Knud-Erik Andersen

Rørhøgen tilhører familien kærhøge, der er mellemstore, langvingede og -halede rovfugle, som er knyttet til det åbne land. Der er stor forskel på hannens og hunnens dragt. Det er for alle 4 kærhøgearter karakteristisk, at hannerne har sorte vingspidser, og at hunnerne fremstår brune. Rørhøgen er en af vore to kærhøgearter, der yngler i Danmark. Den anden art er Hedehøg, som dog kun yngler i Jylland. Om efteråret får vi også besøg af Blå Kærhøg og Steppenhøg. Rørhøgen adskiller sig fra de andre kærhøge på flere punkter; den har bredere vinger end de andre kærhøgearter, virker tungere og flyver med langsomme vingslag. Vingerne holdes i et fladt eller åbent V. Den mangler den hvide overgump, som ses på både Blå Kærhøg, Hedehøg og Steppenhøg.

Hannens fjerdragt er iøjnefaldende med brun ryg, blågrå hale og svingfjer samt sorte vingspidser. Vingeundersiden er hvid med sort spids. Hunnen er ensfarvet mørkebrun med gulbeige isse, strube og vingeforkanter.

Rørhøg hun

Rørhøg han

Yngleperioden i Danmark

Rørhøgen ankommer til Danmark i det tidlige forår fra slutningen af marts til ind i april. Den er en ren luftakrobat, når den markerer sit territorium over rørskoven. Er man heldig, kan man overvære hannen udstøde høje, miavende skrig, der kan minde om stormmågens, mens den bevæger sig bølgende op og ned i

luften. De dygtigste akrobater er de mest eftertragtede hanner og kan som noget lidt specielt for rovfugle, have 2 - 3 mager. Der er dog typisk en favorithun, som modtager mest hjælp til yngelplejen.

Rørhøgen kendes fra andre rovfugle på sine bredt V-stillede vinger, og sin glidende flugt lavt over rørskoven på evig jagt efter bytte. Den tager gerne svage og skadede dyr, bl.a. smånavere, rørskovsfugle, blishønsekylinger, ællinger, padder og fisk, som den spotter fra luften. Den finder også føde på enge og marker.

Den har typisk sin rede midt i rørskoven, hvor den ruger og opfostrer sine 3 - 4 unger. Under rugningen og mens ungerne er små, kan man være heldig at se, hvordan byttet afleveres fra han til hun i luften - under udfoldelse af stor akrobatik.

Rørhøg hun

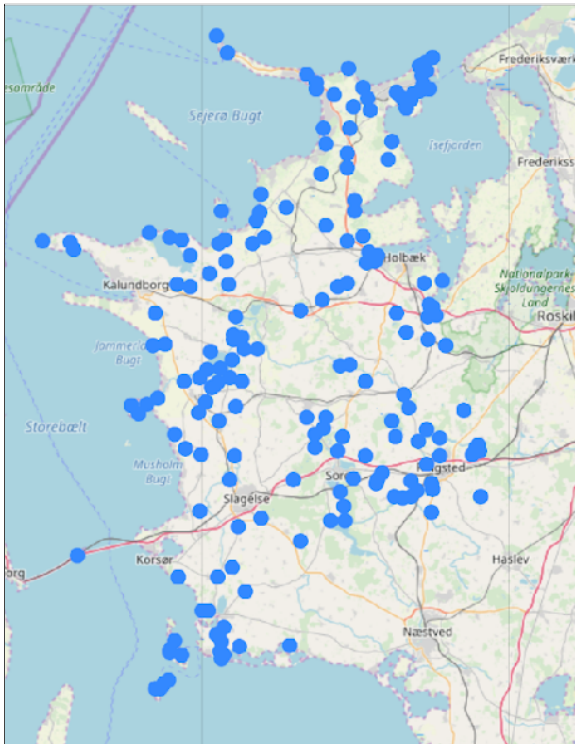
Rørhøg han

Allerede i juli begynder de første unge rørhøge efterårstrækket sydpå, og i august - september følger resten efter. Den overvintrer typisk i vådområder ved Middelhavet eller syd for Sahara i Central- og Østafrika.

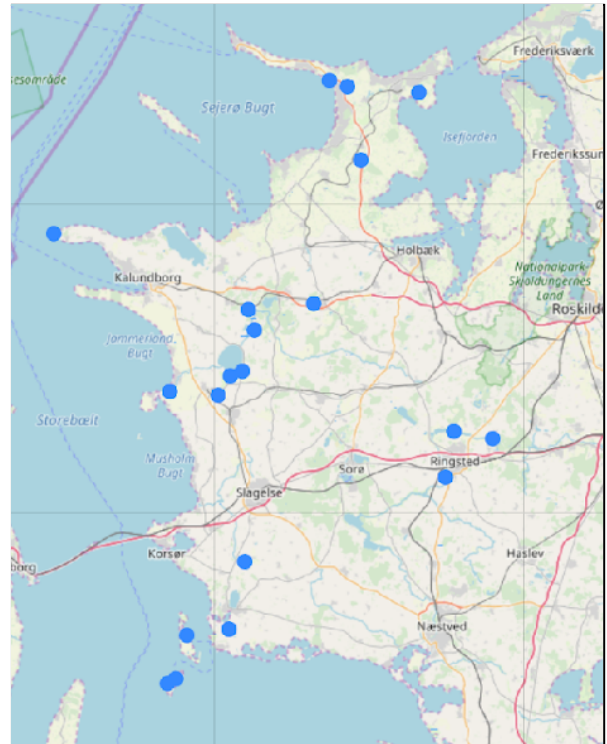
Levested

Rørhøgen er udbredt fra det sydlige Skandinavien ned gennem Vesteuropa og østover gennem Rusland. Herhjemme træffes den typisk i vådområder med veludviklet rørskov. Nogle af de største bestande findes i Jylland i Tøndermarsken, Vejlerne og på Tipperhalvøen, der sammen med Maribosøerne på Lolland er toplokaliteter for arten. I Vestsjælland yngler Rørhøgen spredt ud over hele regionen og den ses både i rørskove ved kysterne og inde i landet.

Rørhøgens udbredelse i Vestsjælland

Indtastede observationer i DOFbasen

Indtastede observationer som ynglende

Af kortene over indtastede observationer i DOFbasen ses at Rørhøgen kan ses over hele Vestsjælland - og i udtalt grad i områderne nær vand; ved søer og kyst. Ynglefundene er ikke overraskende ved søer, kyst og fjorde.

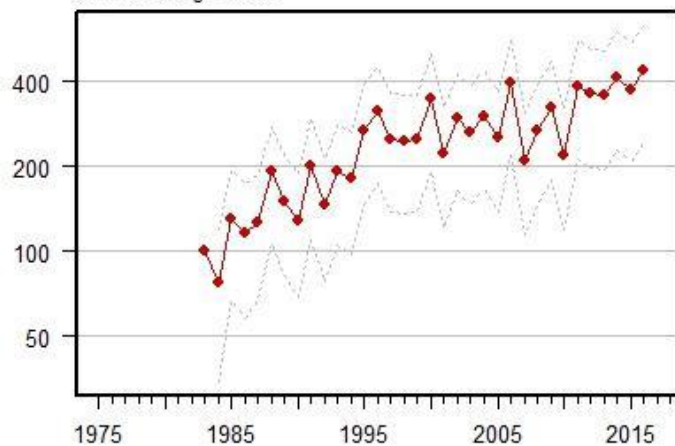
Bestandsudvikling

I midten af 1800-tallet var Rørhøgen ganske almindelig i Danmark, men pga. jagt blev bestanden drastisk reduceret, og den var tæt på at blive udryddet inden yngletidsfredningen i 1922. Afvanding af vådområder og brug af miljøgifte 1950'erne og 1960'erne betød ny bestandsnedgang. Efter totalfredningen i 1967 begyndte bestanden at stige. I de seneste årtier er rørhøgebestanden vokset temmelig kraftigt, og rovfuglen har bredt sig til mange nye ynglelokaliteter over hele landet. Den har i dag stabiliseret sig på omkring 650 ynglepar.

Udviklingen i ynglebestanden opgjort ud fra årlige punkttællinger er vist med rødt. Bestandsstørrelsen er angivet som indeks, hvor første optællingsår er sat til 100. De stiplede linjer er punkternes tilhørende \pm SE værdier og illustrerer usikkerheden på indekset.

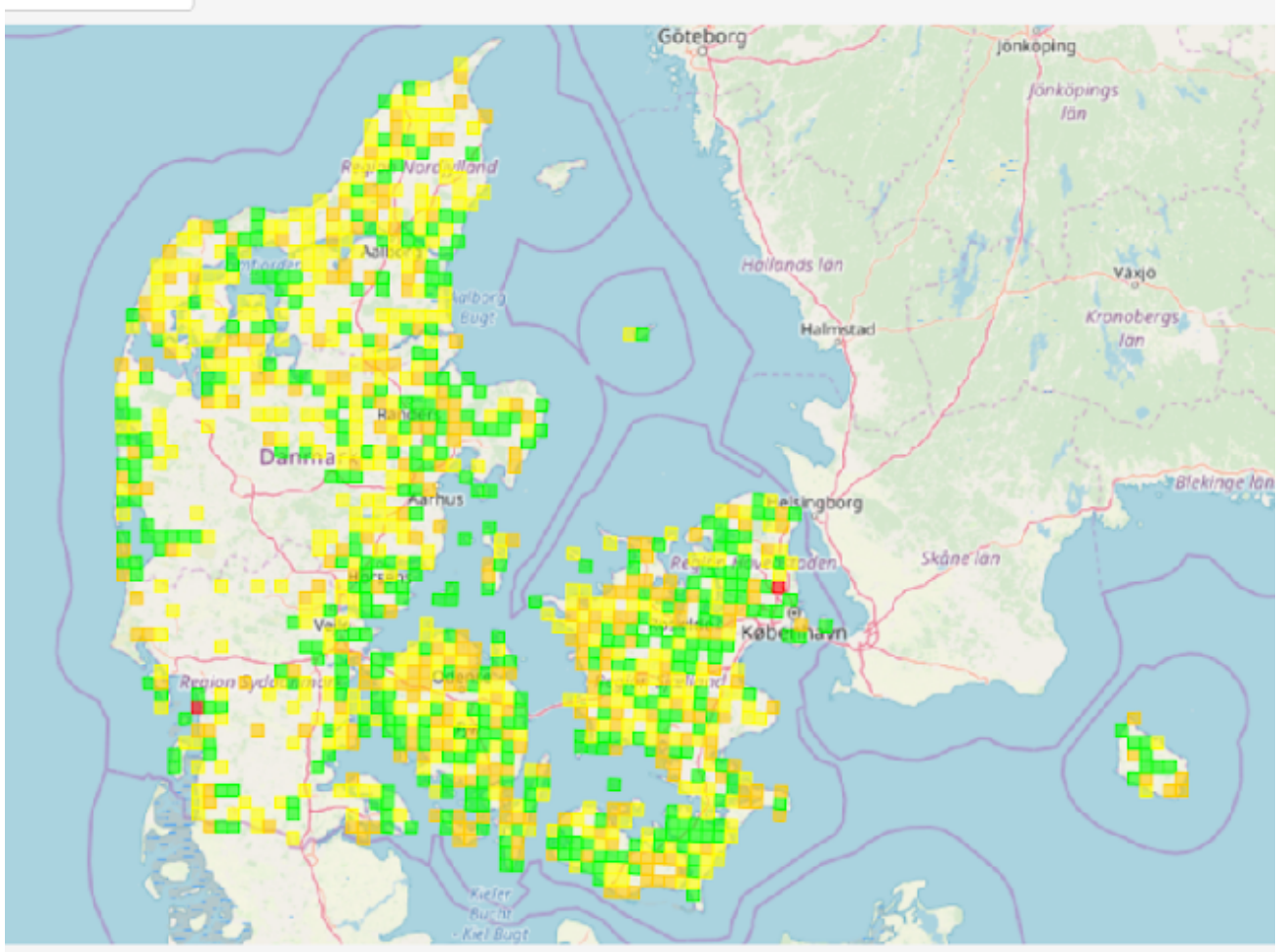
Grafikken viser, at ynglebetanden er firedoblet igennem den periode, der er

Rørhøg
Circus aeruginosus

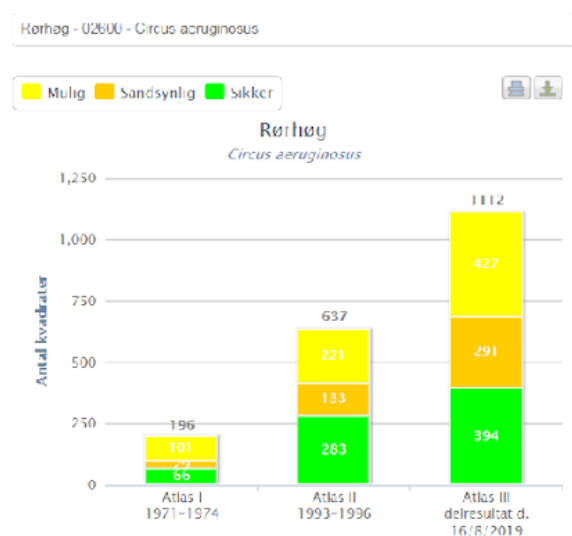
lavet punkttællinger - hvilket må siges at være positivt.

Atlas - hele landet

Rørhøgen er i fremgang, som anført ovenfor af punkttællingerne. Det bekræftes af den seneste ATLAS-undersøgelse. Fra Atlas 1993 - 1996 er Rørhøgen i den seneste Atlas registreret i næsten dobbelt så mange kvadrater som i forrige Atlas.

Det fremgår også, at Rørhøgen nærmest er fraværende inde i landet i Midt- og Sydjylland. I det øvrige Danmark er Rørhøgen udbredt i de fleste kvadrater og sikker ynglende i ca. 1/3 del af kvadraterne.

Observationer af Rørhøg i Atlas III uden for perioden 01/04 - 31/08, der af systemet er registreret som mulige eller sandsynlige, er udeladt

I Vestsjælland findes mange gode lokaliteter, hvor Rørhøgen kan ses. Prøv fx Borreby Mose, Sevedø, Tissø, Gyrstinge Sø, Flasken ved Reersø og Røsnæs. Se på kortet ovenfor, hvor de blå prikker udgør en observation af Rørhøg.

Rørhøgene forlader landet i disse uger, men kan stadig ses i det åbne land og ved søer og moser, svævende lavt over terrænet.

God fornøjelse derude og god rejse for Rørhøgene!

Kilder:

1. Fugle i Europa, Lars Jonsson
2. dof.dk
3. DOFbasen
4. Atlas 2013 -2017